نگاهی به قدرت فرماندهی و محبوبیت سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی در گفت‌وگوی «جوان» با مسئول مهندسی لشکر ۴۱ ثارالله(ع)

حاج‌قاسم الگوی دفاع مقدس را در جغرافیای مقاومت جاری کرد

احمد محمدتبریزی

سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی تبلور الگوی مقاومت در جهان اسلام بود. نام پرآوازه ایشان در کشورهای اسلامی لرزه بر اندام مستکبران می‌انداخت چراکه ایشان نقشه‌های تفرقه‌افکنانه و شوم دشمنان را خنثی می‌کرد و به دنبال اتحاد و برقراری امنیت در کشورهای اسلامی بودند. شهادت حاج‌قاسم سلیمانی نه تنها برای مردم ایران بلکه برای مردم کشورهای منطقه نیز دردناک و سهمگین بود. سردار سلیمانی با کوله‌باری از تجربه‌های گرانبها از دوران دفاع مقدس امنیت را به کشورهای مسلمان محور مقاومت برگرداند. نام حاج‌قاسم سلیمانی و فرهنگ مقاومتی که ایشان پرچمدارش بود همواره زنده خواهد ماند. سردار «اکبر عرب‌نژاد» مسئول مهندسی لشکر ۴۱ ثارالله(ع) در گفت‌وگو با «جوان» از قدرت فرماندهی و محبوبیت حاج‌قاسم سلیمانی می‌گوید.

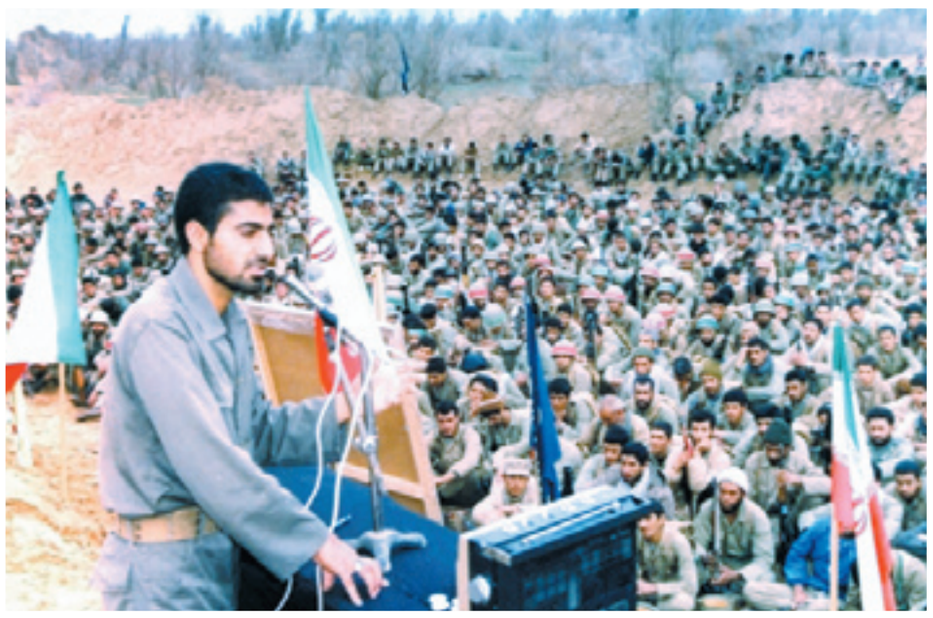

شما نخستین بار حاج‌قاسم سلیمانی را چه زمانی دیدید و با ایشان آشنا شدید؟

من از زمان شروع جنگ کردستان با حاج‌قاسم آشنا شدم. ایشان در سپاه کرمان مربی آموزش بود و من آموزش‌های لازم جهت اعزام به جبهه کردستان را زیرنظر حاج‌قاسم دیدم. من با شهید سلیمانی اختلاف سنی داشتم و ۱۰ سال از ایشان کوچک‌تر بودم ولی با این حال دوستی‌مان شروع شد و ادامه پیدا کرد. پس از حضور در جبهه کردستان و با شروع جنگ تحمیلی همراه حاج‌قاسم در جبهه جنوب حضور داشتم تا زمانی که جنگ پایان یافت.

برخورد حاج‌قاسم را با نیروهایشان چطور دیدید و ایشان با رزمندگان و نیروها به چه شکل رفتار می‌کردند؟

حاج‌قاسم برخورد خیلی خوب و جذابی با نیروها داشت و به لحاظ شخصیتی به گونه‌ای بود که نیروها جذب ایشان می‌شدند. هنر ذاتی حاج‌قاسم همین قدرت جذب بالا بود. اگر کسی با ایشان برخورد می‌کرد جذب رفتار و شخصیت حاج‌قاسم می‌شد. در کنار ویژگی‌های شخصیتی، قدرت فرماندهی‌شان در جنگ برای نیروها بسیار جذاب بود. ابتکاراتی که انجام می‌داد و تصمیم‌هایی که در سخت‌ترین شرایط می‌گرفت واقعاً راهگشا بود و مشکل را حل می‌کرد. حاج‌قاسم نه تنها فرمانده لشکر بود بلکه در تنگناهای جنگ به درستی فرماندهی جنگ را انجام می‌داد. بارها دیدم در سخت‌ترین درگیری‌ها و شرایط، تمام فرماندهان دور ایشان جمع می‌شدند و حاج‌قاسم به آنها ایده و تدبیر می‌داد. حضور ایشان و اعمال نظرهایشان باعث موفقیت ما در صحنه‌های گوناگون بود. سردار سلیمانی همانند دیگر فرماندهان دفاع مقدس همواره در خط مقدم حضور داشت. در جریان عملیات کربلای ۵ یک هفته داخل یک کانال در خط مقدم حضور داشت و به سختی با دشمن مبارزه کرد. حضور ایشان و لشکر ۴۱ ثارالله (ع) در عملیات کربلای ۵ و دیگر عملیات‌ها بسیار مهم و سرنوشت‌ساز بود. ایشان نیروهایش را طوری هدایت می‌کرد که وقتی به خط دشمن می‌زدند محال بود که موفق نشوند و خط دشمن سقوط نکند.

حاج‌قاسم این ویژگی‌های فرماندهی و مدیریتی را از دوران جوانی داشتند؟

سردار سلیمانی هنر جنگیدن و مقاومت را به صورت ذاتی داشت. در بحران‌ها خیلی خوب تصمیم می‌گرفت و هر جا بحران بود و ایشان پا می‌گذاشت نتیجه خوبی حاصل می‌شد. در جریان زلزله بم جزو اولین کسانی بود که در صحنه حاضر شد و به دنبال سر و سامان دادن به اوضاع شهر و مردم بود. هر جا مشکلی پیش می‌آمد حاج‌قاسم بدون سروصدا و هیاهو خودش را می‌رساند و به دنبال کمک و خدمت‌رسانی بود. در جریان عملیات جنوب من با ایشان بودم و گروه گروه اشرار مسلح می‌آمدند و خودشان را تسلیم می‌کردند. حتی شیوه فرماندهی و شخصیت ایشان به گونه‌ای بود که آنها را هم جذب خودشان می‌کرد. یعنی وقتی آنها می‌دیدند با چه کسی طرف هستند و می‌فهمیدند حاج‌قاسم چطور آدمی است خودشان جلو می‌آمدند و خواستار صحبت و پشیمانی می‌شدند.

در دوران دفاع مقدس چه نگاهی به دشمن و جنگ داشتند؟

در دفاع مقدس اگر از دشمن بعثی اسیر می‌گرفتیم و اگر کسی با این اسیر بدرفتاری می‌کرد حاج‌قاسم به شدت ناراحت می‌شد به حدی که انگار با او بدرفتاری شده است. در جریان حلبچه در جلسه‌ای به همه تأکید کرد اگر کسی به زندگی و مغازه مردم دست درازی کند همان‌جا به شدیدترین شکل با او برخورد می‌شود. ما این موارد را از زبان ایشان می‌شنیدیم و به سایر نیروها منتقل می‌کردیم. من چند سال پیش عراق بودم و دیدم مردم این کشور، ایران را با نام سردار سلیمانی می‌شناسند. همان ارادت و عشقی که مردم ایران و به ویژه مردم کرمان به حاج‌قاسم داشتند را مردم عراق هم به ایشان نثار می‌کردند. اگر حاج‌قاسم نبود قطعاً داعش، کشور عراق را ویران می‌کرد و حمام خون راه می‌انداخت و تمام آثار شیعیان را محو می‌کرد. اگر جلوی داعش گرفته نمی‌شد حتی به مرجعیت شیعه بی‌احترامی می‌شد و خیلی اتفاق‌های بدی در این کشور می‌افتاد.

می‌توان فرماندهی حاج‌قاسم سلیمانی را پدرانه توصیف کرد؟

حاج‌قاسم در کنار اینکه یک فرمانده جسور بود یک آدم بسیار رئوف نیز به شمار می‌رفت. ایشان در مقابل خانواده شهدا کاملاً متواضع و فروتن بود. با وجود گرفتاری‌های زیاد، هر زمان که به کرمان می‌رفت حتماً به خانواده شهدا سر می‌زد. تمام خانواده شهدای کرمان از حضور ایشان در منزل‌شان خاطره دارند. خیلی به دلجویی از خانواده شهدا اعتقاد داشت و زمانی که در کرمان حضور پیدا می‌کرد، بیشتر زمانش را به دیدار با خانواده شهدا اختصاص می‌داد. ایشان در جریان سال ۱۳۸۸ که آن مسائل پیش آمد تنها کسی بود که پرچم وحدت را به دست گرفت و تمام نیروهای سیاسی استان را زیر یک پرچم جمع کرد. طوری برخورد کرد که تمام افراد سیاسی و مهم هر جناح همه حاج‌قاسم را قبول داشتند.

سردار سلیمانی یک چهره فراجناحی بودند که درگیر مسائل سیاسی نمی‌شدند و همین را می‌توان از دلایل محبوبیت‌شان برشمرد.

شهید سلیمانی از جناح و حزب به دور بود. در جلسات روضه خانه‌شان، تمام گروه‌ها شرکت می‌کردند، حتی از مذاهب دیگر هم در جلسات‌شان حضور داشتند. سنی‌ها بسیار حاج‌قاسم را دوست داشتند و فرقه شیخیه در کرمان نیز بسیار به حاج‌قاسم ارادت داشت. من دیدم وقتی سران و بزرگ‌ترهای شیخیه کرمان وارد مجلس شدند حاج‌قاسم دستی روی سینه‌اش گذاشت و به استقبال‌شان رفت. حاج‌قاسم فرشی از حرم امام حسین(ع) در حسینیه‌اش داشت و به سراغ سران شیخیه رفت و آنها را روی این فرش نشاند. من و هر کس که حاج‌قاسم را از نزدیک می‌دیدیم از برخورد ایشان درس می‌گرفتیم. سنی، مسیحی، زرتشتی به خانه حاج‌قاسم می‌رفت... [گریه می‌کند] کرمان یکپارچه ماتم است. روز شهادت‌شان از خانه و حسینیه ایشان تا مصلای نماز جمعه غرق جمعیت بود. همه با لباس مشکی آمده بودند و عزاداری می‌کردند. ما می‌دانستیم حاج‌قاسم یک روز شهید می‌شود ولی خیلی برایمان سخت است.

> شهید سلیمانی از جناح و حزب به دور بود. در جلسات روضه خانه‌شان، تمام گروه‌ها شرکت می‌کردند، حتی از مذاهب دیگر هم در جلسات‌شان حضور داشتند. سنی‌ها بسیار حاج‌قاسم را دوست داشتند و فرقه شیخیه در کرمان نیز بسیار به حاج‌قاسم ارادت داشت

می‌توان گفت دوری از سیاست و کار سیاسی یکی از اصول و خط قرمزهای ایشان بود؟

حاج‌قاسم به دوری از نگاه سیاسی و جناحی به مسائل خیلی اعتقاد داشت. به هیچ عنوان هم دنبال این نبود که از محبوبیتش در راستای مسائل سیاسی استفاده کند یا مثلاً بخواهد این محبوبیت را در زمینه انتخابات و کاندیدا شدن خرج کند. تنها جایی که دیدم حاج‌قاسم درباره‌اش صحبتی نکرد و نیروها را برایش جمع نکرد بحث انتخابات بود. در بحث انتخاب هیچ صحبتی نمی‌کرد و دخالتی نداشت و فقط روی شرکت در انتخابات تأکید می‌کرد. حتی اگر کسی از دوستانش در انتخابات نامزد می‌شد ایشان هیچ حمایتی نمی‌کرد و هیچ وقت از فرد یا جناح خاصی حمایت نکرد. اصلاً وارد جهت‌گیری‌های سیاسی نمی‌شدند. محبوب‌ترین فرد در استان کرمان از زمان جنگ تا به الان حاج‌قاسم سلیمانی بوده و هست ولی از محبوبیتش جهت کارهای سیاسی استفاده نکرد. هر چه زمان گذشته این محبوبیت بیشتر شده و در میان خانواده‌های کرمانی حتی از اعضای خانواده هم محبوب‌تر است. ایشان در میان خانواده‌های مذهبی و خیلی مذهبی فوق‌العاده محبوب بود. یک بار در سالن انتظار فرودگاه امام دیدم چند خانم مانتویی کتاب‌هایی از شهدا را از زبان حاج‌قاسم خوانده بودند و به سمت ایشان رفتند و گفتند ما این کتاب‌ها را خوانده‌ایم و خیلی به شهدا و دفاع مقدس علاقه‌مند شده‌ایم. حاج‌قاسم برخورد خیلی قشنگی با این خانم‌ها داشت و خیلی خوب با آنها صحبت کرد. مادر همسر من که مادر شهید هم هستند همراهم بود و بعد حاج‌قاسم به سمت ایشان آمد و چادرشان را گرفت و بوسید. این مادر شهید تنها یک پسر داشت که در دفاع مقدس به شهادت رسید و شهید سلیمانی احترام بسیاری به این مادر می‌گذاشت.

در چند سال اخیر حاج‌قاسم بیشترین نقش را در مبارزه با تروریسم داشتند. به نظرتان دلیل خشم و ناراحتی دشمنان از ایشان به همین فعالیت‌هایشان برمی‌گردد؟

در جریان مبارزه با تروریسم سردار سلیمانی حرف اول را زده و نقشه‌های شوم دشمنان را نقش بر آب کرده است. دشمنان از منش و روش حاج‌قاسم می‌ترسند. از یک سو با فردی مبارز و مقاوم و خستگی‌ناپذیر طرف هستند و از سویی دیگر با انسانی مهربان و رئوف روبه‌رو هستند که فرهنگ تازه‌ای را با خود آورده است. خاکی و متواضع بودن شهید سلیمانی برای دشمنان قابل باور نبود. حاج‌قاسم همان الگویی که در دفاع مقدس وجود داشت را در جبهه مقاومت جاری کرد و همان کار گشا شد. اگر غیر از این بود داعش هیچ وقت از عراق و سوریه بیرون نمی‌رفت. تنها عاملی که مردم بتوانند وارد صحنه شوند همین تدبیر سردار سلیمانی بود و تدبیرهای ایشان حاصل تجربیات‌شان از دفاع مقدس بود. حاج‌قاسم همان اندازه که در دفاع مقدس میان رزمندگان محبوبیت داشت به همان میزان در میان جوانان عراقی، سوری و لبنانی هم محبوب بود. دوستی ما با حاج‌قاسم جوری گره خورده که به هیچ عنوان باز شدنی نیست و تا زنده هستیم این دوستی وجود دارد. سردار سلیمانی جریانی را در دنیا پیاده کرده که به این راحتی کسی نمی‌تواند آن را متوقف کند. آنچه ماندگار است این فرهنگ است و الان حاج‌قاسم نیست ولی این فرهنگ باقی خواهد ماند. فقدان سردار سلیمانی خیلی سنگین است. کسی کار را انجام می‌داد که هزاران بحران را پشت سر گذاشته است. هشت سال جنگ و شرایط مختلف داخلی و خارجی را پشت سر گذاشته تا سردار سلیمانی شده است. شهید سلیمانی نه تنها دریایی از تجربه بود بلکه حضور در کنارشان برای دیگران پر از تجربه و درس بود. الان مسیحی‌های کشورهای عربی نیز بسیج مردمی دارند و می‌گویند مقاومت را از حاج‌قاسم یاد گرفته‌ایم. تمام جهان اسلام از شهادت سردار سلیمانی ناراحت است.

سردار سلیمانی در صحبت‌هایشان بیشتر روی چه مسائلی دست می‌گذاشتند و تأکید می‌کردند؟

ایشان معمولاً در ابتدای صحبت‌هایشان خیلی روی خودسازی تأکید می‌کردند. در جلسات خصوصی از دوستان می‌خواست که دعا کنید شهید بشوم. این دعا را نه یک بار بلکه بارها از دوستانش خواسته بود و شهادت یک آرزوی قلبی برای حاج‌قاسم بود. اول صحبت‌هایشان درباره شهادت و انجام تکلیف صحبت می‌کرد و سپس به توجیه منطقه خاورمیانه و جهان می‌پرداخت و از اهداف امریکا و اسرائیل می‌گفت. ایشان از نیات شوم دشمنان آگاه بود و به دنبال آگاه‌سازی دیگران هم بود.

خاطره

شعر اصلی ما در میدان جهاد است

اردیبهشت سال ۹۵، در مراسم یادواره شهدا، آقای سلیمانی را دیدم. گفتم: سردار! اون متن «یاران همه رفتند، افسوس که جا مانده منم» که توی فلان مصاحبه‌ات خوانده بودی رو از کجا آورده بودی؟ (یک مصاحبه قدیمی از ایشان دیده بودم که در آن کلمات شعرگونه‌ای را خوانده بودند با این مضمون):

یاران همه رفتند، افسوس که جا مانده منم
حسرتا این گل خارا، همه جا رانده منم
پیر ره آمد و طریق رفتن آموخت
آنکه نا رفته و جا مانده منم

خندید و گفت: چطور؟

فاتحانه گفتم: چون نه وزن داره، نه ردیف و نه قافیه!

حالا نوبت او بود که پاتک بزند. دست گذاشت روی شانه‌ام و گفت: شعر اصلی ما در میدان جنگ است! وزن ما روی سینه دشمن! ردیف ما صف بچه‌های رزمنده! قافیه ما فریاد الله‌اکبر است!

بعد رو کرد و با بقیه گپ زد و من مبهوت از این حاضرجوابی او بودم که پاتک توی پاتک زد و ناگهان رو کرد به من و گفت: خدا کنه شهید بشم و تو برام شعر با وزن و قافیه بگی! از اردیبهشت ۹۵ تا دی ۹۸ راه دوری نبود سردار! این هم آن شعری که سفارش دادی:

قسم به سرخی انگشتر سلیمانی
به مرگ دیو! شهیدا تو زنده می‌مانی
چه پادگان تو ای عشق خاک بی‌مرزیست
صفوف پاکی و افغان، عراقی، ایرانی
به دشمنان تو چشاندی همیشه طعم ترس
همیشه با شهدا داشتی تو مهمانی
نداشتی سر ترس و مصافشان رفتی
میان مرکز دشمن گذشته از جانی
نریخت قطره‌ای از این مذاکره بر جام
که ریخت خون تو اکسیر ابر بارانی
به جام سرخ شهادت زدی تو بوسه عشق
چه مست در شب جمعه ترانه می‌خوانی
جهان اگر شده آباد، از شهیدان است
که جوی خون به درخت وطن دهد جانی
مباد تا به ابد خانه کسی ویران
که هر شهید شده ضامن خیابانی
برای نام شهیدان بمیرم ای وطنم
که زنده‌ایم همه از چنین جوانانی
سزای خامنه‌ای عزیز تبریک است
که دارد این همه او قاسم سلیمانی
چه باک از تن صدپاره تا که هست حسین
تو مرد جنگی و راهی میان میدانی

مسعود نوروزی راهی

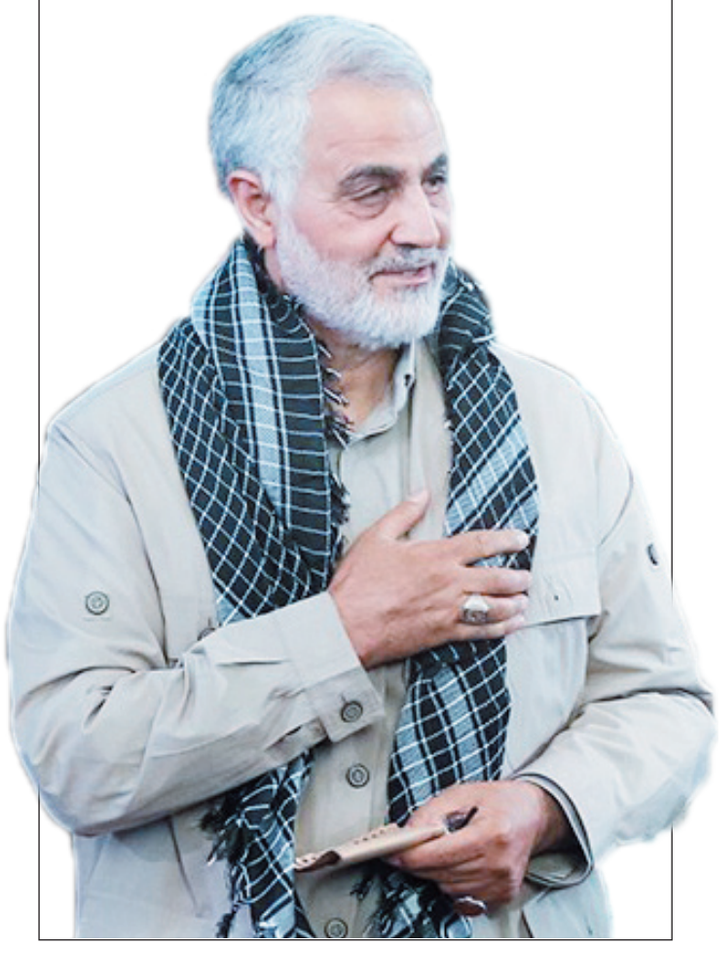

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۵۸۳۶

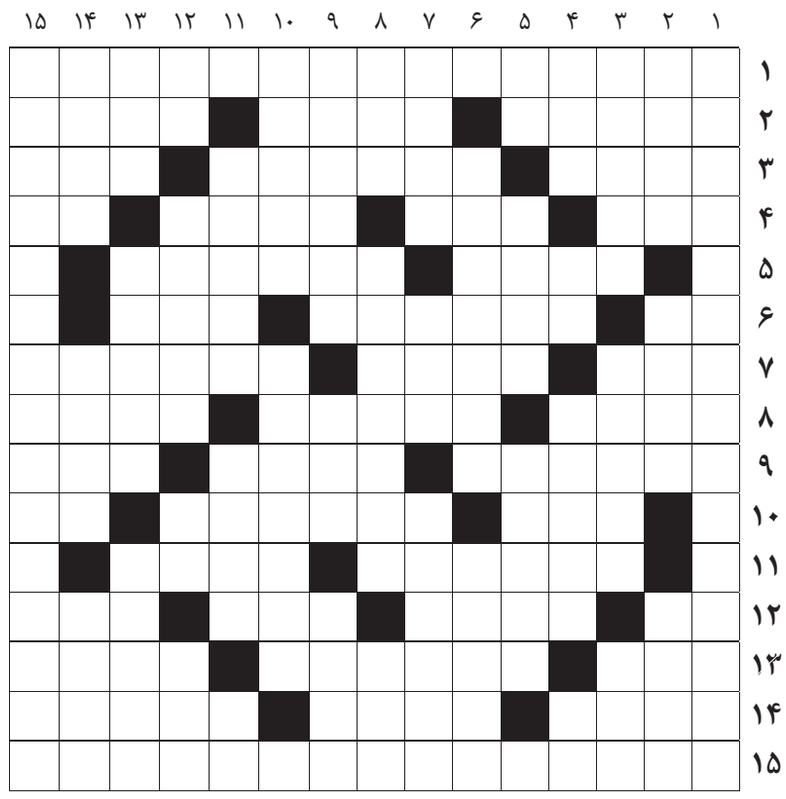

از راست به چپ

■ ۱- کنایه از دقت و باریک‌بینی در امور کم‌اهمیت ■ ۲- دوران پس از بیماری - آسمان آبستن باران - منافذ پوستی ■ ۳- گلی زینتی به رنگ‌های زرد، قرمز و نارنجی - اجزای درونی سیتوپلاسم - جایز و شایسته ■ ۴- جواب مثبت - الهام خداوندی - آقا و سرور - درخت انگور ■ ۵- صمیمی و بی‌ریا - شکمبه گوسفند ■ ۶- دوستی - لقب مصطفی کمال - مهاجم تیم ملی انگلیس ■ ۷- ضامن نشده - ضرباهنگ - از اقوام ترکمن ■ ۸- سالک - از سنگ های قیمتی - روال ■ ۹- دیگ سنگی - چهاردیواری اختیاری - نقص ■ ۱۰- نویسنده فرانسوی دور دنیا در هشتاد روز - تیره ای از طایفه کلهر - عدد شروع بازی ■ ۱۱- رمان کامو - اقیانوس کبیر ■ ۱۲- اجاق گاز - خلق و خو - نیتروژن - مأنوس ■ ۱۳- کوه دست نیافتنی - نام لحن بیست و ششم از سی لحن باربد - برودت ■ ۱۴- پیامبری در شکم ماهی - برقرار و آباد - بنانهادن ■ ۱۵- اثر گوردیمر، برنده نوبل ادبیات در سال ۱۹۹۱

از بالا به پایین

■ ۱- از کتاب های اربعه فقه شیعه ■ ۲- متانت - درخشان - روایت‌کننده ■ ۳- عنصر شماره ۸۸ - هر چه بر آن سوار شوند - نوعی پرنده کوچک ■ ۴- حدید - کتف - بیماری تورم رگ‌های پا - سیخونک ■ ۵- همراه آشغال - فیلسوف فرانسوی و نویسنده کتاب کاندید - پر نقش و نگار ■ ۶- آمار - رمز موفقیت در کارها ■ ۷- خالق ارژنگ - از حروف یونانی - لذتی که در بخشش است در آن نیست ■ ۸- مقابل ازل - نوشته‌ای در باره مسائل مهم روز در صفحه اول روزنامه - هوش ■ ۹- آنچه از سفال ساخته شود - حق ناحق ابرقدرت ها - سوره سبحان ■ ۱۰- جهانگشای گورکانی - قتل از روی ترحم ■ ۱۱- تخته فیلمبرداری - توان - موضوع و مبحث ■ ۱۲- توانایی درک و تشخیص - کارگردان فیلم شبی که ماه کامل شد - حرف انتخاب - دیدنی از رژه ■ ۱۳- درخت تسبیح - چشمه - تیمی معتبر در فوتبال فرانسه ■ ۱۴- قاضی - همدم - پنج‌شنبه عربی ■ ۱۵- حدیثی از پیامبر در باب ارزش نماز

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

			۷	۵	۱		۸	
	۵	۹						
				۸			۴	
				۷	۴			
		۶				۱		۲
	۸							
۴			۱	۹	۵			۶
	۹							
			۴			۲		۵

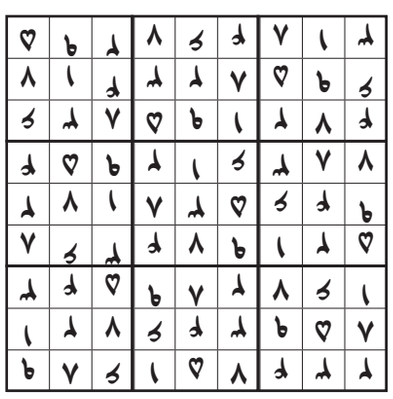

جدول کلمات متقاطع
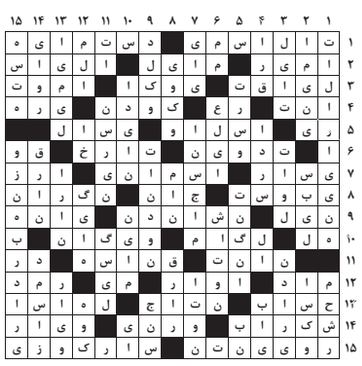
پاسخ جدول شماره ۵۸۳۵